

YHR - Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhma: Yhdessä kouluun kiinnittymistä tukemassa

Yhteisessä koulussa –hanke

Materiaalin ovat laatineet

Maaret Juutilainen ja Tiia Thil

Jyväskylän kaupungin perusopetuksen poissaolomalli

Opetuksen järjestäjän tulee ennaltaehkäistä perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja sekä seurata ja puuttua niihin suunnitelmallisesti. Opetuksen järjestäjän tulee ilmoittaa luvattomista poissaoloista oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. (POL 26 §)

Suomessa vakinaisesti asuvat lapset ovat oppivelvollisia. Huoltajalla on lainmukainen velvollisuus varmistaa, että huollettavan oppivelvollisuus tulee suoritettua. (OVL 2 § ja 9 §)

1.8.2026

Varhainen puuttuminen 5 %

- Opettaja selvittää poissaoloja keskustelemalla oppilaan ja huoltajan kanssa.
- Opettaja seuraa oppimisen etenemistä, tunnistaa oppimisvaikeuksia ja arvioi tuen tarvetta.
- Opettaja konsultoi matalalla kynnyksellä erityisopettajaa ja opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisia, jos oppilaan hyvinvoinnista, oppimisesta tai koulunkäynnistä on huolta.
- Opettaja sopii tarvittaessa tukitoimet sekä seuraavan tarkasteluajankohdan oppilaan ja huoltajan kanssa.
- Luvattomiin ja selvittämättömiin poissaoloihin tulee puuttua välittömästi.

Puutu heti ja selvitä oppilaan sekä huoltajan kanssa

- Huolestuttavat muutokset oppilaan käyttäytymisessä
- Haluttomuus tulla kouluun
- Toistuvat myöhästymiset
- Poistuminen kesken oppitunnin tai koulupäivän
- Oppilas on koulussa, mutta ei oppitunneilla
- Luvattomat poissaolot
- Selvittämättömät poissaolot tai puutteelliset poissaoloselvitykset
- Toistuvat poissaolot samasta oppiaineesta tai tietyiltä viikonpäiviltä
- Toistuvat ja pitkäkestoiset poissaolot

Kohdennetut toimet 10-15 %

- Opettaja on yhteydessä huoltajaan ja pyytää tarvittaessa luvan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoamiseen ja yksilökohtaisen opiskeluhoitopalveluiden tukeen.
- Opettaja konsultoi tarvittaessa erityisopettajaa, opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisia ja/tai [perheiden, nuorten ja aikuisten ohjausta ja neuvontaa](#).
- Opettaja kutsuu koolle monialaisen asiantuntijaryhmän, jos se nähdään tarpeelliseksi oppilaan hyvinvoinnin, oppimisen tai koulunkäynnin kannalta.
- Palaverissa selvitetään poissaolojen taustalla olevia syitä ja sovitaan [poissaolojen syiden kartoituksesta](#) oppilaan ja huoltajan kanssa. Lisäksi sovitaan tavoitteet, koulun ja kodin tukitoimet, vastuuhenkilö sekä seuraava tarkasteluajankohta.
- Vahvistetaan oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyjä ja ryhmäkohtaisia tukimuotoja.
- Jos monialaista asiantuntijaryhmää ei kutsuta koolle, opettaja sopii oppilaan ja huoltajan kanssa tukitoimet, seurannan sekä yhteisölliset kohdennetut toimet.

Vahvat toimet 20 %

- Vastuuhenkilö kutsuu koolle monialaisen asiantuntijaryhmän. Tarvittaessa konsultoidaan koulun ulkopuolisia toimijoita.
- Arvioidaan oppilaan oppilaskohtaisen tuen tarve osana oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskevaa suunnitelmaa.
- Jos oppilaskohtainen suunnitelma johtaa tukea koskevaan päätökseen, tuki järjestetään suunnitelman mukaisesti.
- Vastuuhenkilö huolehtii suunnitelmassa sovittujen tukitoimien toteutumisesta ja pitää yhteyttä oppilaaseen.
- Opettaja tekee tarvittaessa
 - 1) [sosiaalihuoltolain mukaisen yhteydenoton tuen tarpeen arvioimiseksi](#) tai
 - 2) [lastensuojeluilmoituksen](#).

Jos poissaolot jatkuvat

- Vahvistetaan ja täsmennetään monitoimijasta yhteistyötä.
- Tarvittaessa tarkennetaan oppilaskohtaisen tuen tarve ja päivitetään oppilaskohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma.
- Vastuuhenkilö tukee oppilaan koulun paluuta suunnitelmallisesti.

Poissaolojen ennaltaehkäisy ja läsnäolon tukeminen

Oppilaiden hyvinvointia, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukeva toiminta

- Vahvistetaan oppilaiden ja henkilöstön tunne-, turva- ja vuorovaikutustaitoja.
- Henkilöstö kohtaa oppilaat yksilöllisesti ja tukee oppilaiden kouluun kiinnittymistä vahvistamalla oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyjä ja ryhmäkohtaista tukea.
- Henkilöstö tukee ryhmien ja vertaissuhteiden vuorovaikutusta, ryhmäytymistä sekä yksinäisyyden ehkäisyä läpi koulupolun.
- Koko yhteisö osallistuu turvallisen oppimisympäristön luomiseen ja puuttuu kaikkeen väkivaltaan, kiusaamiseen, häirintään ja syrjintään.
- Henkilöstö rakentaa vuorovaikutteista yhteistyötä kodin ja koulun välille.
- Poissaoloja seurataan suunnitelmallisesti yksilö- ja ryhmätasolla osana yhteisöllisen opiskeluhoitopalveluiden toimintaa ja opiskeluhoitosuunnitelmaa.

Oppilaiden poissaolojen laskennassa huomioidaan kaikki poissaolot lukuvuoden ajalta, myös luvalliset. Poissaoloja seurataan systemaattisesti; yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä neljä kertaa lukuvuoden aikana.

Poissaolot prosentteina ja tunteina LUKUVUODESSA Jyväskylässä

10 % poissaolo on tutkitusti hyvinvoinnin ja oppimisen riskitekijä.

LUOKKA-ASTE	5 % POISSAOLO	10 % POISSAOLO	15 % POISSAOLO	20 % POISSAOLO
1.-2.lk	40 h	80 h	120h	160 h
3.lk	44 h	87 h	131 h	175 h
4.lk	46 h	91 h	137 h	182 h
5.-6.lk	48 h	95 h	143 h	190 h
7.-9.lk	57 h	114 h	171 h	228 h

Wilman automaattinen poissaoloilmoitus lähetetään tämän taulukon tuntirajojen mukaan.

Poissaolomallin käsittely YHR:ssä yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa

- Tavoite: Tarkastella YHR:ssä poissaolomallia oppilaiden ja huoltajien näkökulmasta.
- Tehtävä: Työpaja.
- Tarvikkeet: poissaolomalli (tulosteita), papereita, tusseja.
- Työskentely: Kutsutaan yhteiseen työpajaan yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä sekä oppilaiden ja huoltajien edustus
 - On tärkeää pohtia, keitä kutsutaan:
 - Kenen äänet keskustelussa kuuluvat?
 - Tavoitteena mahdollisimman moninainen edustus!

Työskentely perustuu MLL:n tukioppilasohjaajan materiaalin tehtävään "Tukioppilaat osana koulun kiusaamisen vastaista suunnitelmaa". Mannerheimin Lastensuojeluliitto. (2021). Kiusaamisen ehkäiseminen. Opas tukioppilasohjaajalle.

Työskentely: Yleiset havainnot poissaolomallista

- Kerro osallistujille, että työpajassa tarkastellaan Jyväskylän perusopetuksen poissaolomallia. Tarkoituksena on selvittää, miten mallin käytännöt näyttäytyvät erityisesti oppilaille ja huoltajille. Työpajan tavoitteena on kuulla oppilaiden ja huoltajien ajatuksia ja kokemuksia siitä, mitkä käytännöt toimivat koulussa hyvin, ja mitä kehittämisajatuksia oppilailla ja huoltajilla on.
 - Käykää toimintamalli yhdessä läpi. Jaa sen jälkeen osallistujat pienryhmiin.
 - Pyydä ryhmiä keskustelemaan ensin yleisesti poissaolomallista sekä kirjaamaan ajatuksensa ylös.
1. Mitkä asiat mallissa on kuvattu onnistuneesti?
 2. Mitä mallissa pitäisi kehittää tai mitä ohjeita tarkentaa?
 3. Millaisia tehtäviä oppilailla ja huoltajilla on mallissa?
 4. Muita ajatuksia mallista?

Poissaolojen ennaltaehkäisy ja läsnäolon tukeminen

- Mitkä asiat koulussa edesauttavat kouluun tulemistä ja siellä viihtymistä oppilaiden näkökulmasta? Entä huoltajien?
- Pyydä ryhmiä kirjaamaan pohdintansa perusteella:
 1. Mitkä käytännöt koulussa tukevat oppilaiden kouluun kiinnittymistä?
 2. Mitä käytäntöjä koulussa pitäisi vielä kehittää?
 3. Millaisia rooleja eri henkilöillä on näissä käytännöissä (oppilaat, opettajat, huoltajat, muut koulun aikuiset)?

Poissaoloihin puuttuminen ja tukitoimet eri vaiheissa

- Pyydä ryhmiä tarkastelemaan poissaolomallin eri vaiheita.
- Onko prosessi selkeä?
- Millaista tukea oppilas ja huoltaja saavat eri vaiheissa? Vastaako tuki tarpeisiin?
- Mikä edesauttaa/helpottaa yhteydenpitoa kouluun/opettajiin (huoltajien näkökulma)?
- Jääkö jotakin tekemättä oppilaan näkökulmasta? Entä huoltajien?
- Kehitysehdotuksia?